türkiye'deki askersel rejimin anayasa taslağında sendikal hak ve özgürlükler

TÜSTAV

"türkiye ile dayanışma" bülteni

33 Rue de la Grange aux Belles
75 010 PARIS FRANCE

Ağustos 1982

TÜRKİYE'deki ASKERSEL REJİMİN ANAYASA TASLAĞINDA SENDİKAL HAK ve ÖZGÜRLÜKLER

Gerici askersel cuntanın anayasa taslağının sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili maddeleri, taslağı hazırlayan komisyondan sonra, Danışma Meclisi'nde de benimsendi. Böylece Kasım ayında referanduma sunulacak taslağın bu bölümü önemli ölçüde kesinlik kazanmış oldu. Sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili maddelerin bu biçimde kabul edilmesi üzerine, "Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz şöyle dedi; "Türk-İş'in kapısına kilit vurmaktan başka çare kalmayacak." İngiliz Guardian gazetesi ise maddelerin taslaktaki gibi benimsenmesini, "Atamalı Danışma Meclisi halktan yükselen seslere kulağını tıkayıp maddeleri kabul etti" diye değerlendirdi. Bu noktaya dayanarak şu yorumu yaptı, "Ankara'daki kaynaklara göre generaller anayasayı çoktan onaylamış durumdalar ve ödün verme niyetinde görünmüyorlar."

TEMEL İNSAN HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİNE DÜŞMAN OLAN CUNTANIN ANAYASA TASLAĞI SENDİKAL HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİ DE ORTADAN KALDIRIYOR

Cuntanın anayasa taslağı temel insan hak ve özgürlüklerini ağır ölçülerde sınırlandırmaktadır.

Taslak, yurttaşların en kutsal hakkını, yaşama hakkını ortadan kaldırıyor. Onların çeşitli gerekçelerle asker ve polis güçlerince öldürülmelerini ve idam cezasını yaşama hakkının ihlali sayılıyor.

Taslak, yurttaşların düşüncelerini açıklama ve yayma özgürlüğünü yasaklar altına alıyor. Basına sansür getiriyor.

Taslak, sınıf gerçeğini kabul ederken, sınıf esasına dayalı politik örgütlenmeyi yasaklıyor.

Böylece taslak, yaşama, düşünce, basın, örgütlenme özgürlükleri gibi en önemlileri başta olmak üzere temel insan hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmayı amaçlıyor.

Taslak ekonomik nedenlerle olağanüstü hal ilanını getiriyor. Olağanüstü hallerde de "temel hak ve özgürlüklerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için anayasada öngörülen güvencelere aykırı önlemler alınabilir" diyor. Böylece o, kısıtlamanın da ötesinde temel insan hak ve özgürlüklerinin kaldırılabileceğini, hatta bunlara aykırı uygulamalar yapılabileceğini açıkca hükme bağlıyor.

Cuntanın başı Evren, 29 Ağustosta Afyon'da yaptığı konuşmasında anayasa taslağında, temel insan hak ve özgürlüklerini yoketme amaçlarını bir kere daha yineledi. Evren, "Ben hiç bir yerde, hiç bir zaman hazırlanacak yeni anayasa 1961 Anayasası'ndan daha ileri özgürlükler getirecek demedim. Tam tersine kişi hak ve menfaatlerinden bazı fedakarlıklarda bulunmak zorundayız dedim" biçiminde konuştu.

Evren aynı konuşmasında, "Ben kişi hak ve menfaatleri kısıtlanacak dedim ya, onlar bunu işçi hak ve menfaatleri diye almış veriyor" dedi. Cuntanın başı böylece, insan hak ve özgürlükleri kısıtlanmış, yokedilmişken sendikal hak ve özgürlüklerin varolabileceğini

savundu.

Oysa Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sendikal Özgürlük Komitesi'nin Türkiye ile ilgili 202 no.lu raporunun 315. paragrafında "Gerçekten özgür ve bağımsız bir sendikal hareket ancak insan temel hak ve özgürlüklerine ve sivil özgürlüklere saygı gösterilen bir ortamda gelişebilir" denmektedir. Tersi gerçekten olanaksızdır. İnsan haklarının olmadığı bir ortamda sendikal hak ve özgürlükler de söz konusu olamaz.

Cuntanın anayasası tam da bunu doğruluyor. Temel insan hak ve özgürlükleri ile beraber sendikal hak ve özgürlükler de ağır biçimlerde kısıtlanarak yokediliyor.

SENDİKAL HAK ve ÖZGÜRLÜKLER CUNTA ANAYASASINDA NASIL YOKEDİLİYOR ?

Cuntanın anayasa taslağı sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili olarak, 1961 Anayasası'ndan öz olarak ayrılmanın yanısıra, biçimsel olarak da dikkat çekici bir farklılık gösteriyor.

1961 Anayasası'nda sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili 2 madde 5 paragraf ve 79 kelime vardır. Cuntanın taslağında ise 5 madde 20 paragraf ve 330 kelime bulunuyor. Bu genişlik, daha önce yasalarla hükme bağlanmış olan bir çok sendikal konunun hem de alabildiğince sınırlanıp, özünden yokedilerek ve detaylı bir biçimde anayasada hükme bağlanması ile bütünleşmektedir.

Bu noktadan itibaren genişlik ve detaylılık olarak beliren biçimsel sorun, sendikal hak ve özgürlüklerin özünün ortadan kaldırılmasının kalıcılaştırılmasına yükselmektedir. Çünkü, anayasadaki sendikal haklarla ilgili hiçbir hüküm, gelecekte cunta anayasası altında normal yasalarda aranan salt çoğunlukla değiştirilemeyecektir. Böyle bir değişiklik parlamentonun 1/3'nün istemi ve 2/3'sinin onayını gerektirmektedir. Bunu ise, hele cunta anayasası ile getirilmek istenen otoriter rejim içinde, olanaksız saymak hiç de yanlış olmayacaktır. Böylece anayasa ile sendikal özgürlüklere getirilen kısıtlamalar olabildiğince değiştirilmez hale getirilmek istenmektedir.

Sendikal Çalışmanın Alanı Daraltılıyor

- Sendikalara siyaset yasağı getiriliyor:

Cunta taslağının 56. maddesine göre sendikalar, siyasal amaç güdemezler, siyasal faaliyette bulunamazlar, siyasal partilere destek olamazlar, onlardan destek alamazlar, dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri ve vakıflarla siyasal amaçlarla ortak hareket edemezler.

Bu konudaki sınırlamalar, farklı konulardan kalkarak taslağın çeşitli maddelerinde tekrarlanıyor. Sendikaların, kooperatiflerin, siyasi partilerin, derneklerin, vakıfların ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının siyasal amaç güdemeyecekleri belirtiliyor. Sendikaların bu kuruluşlarla ve bu kuruluşların birbiriyle ortak hareket edemeyecekleri yasağı tekrarlanıyor. Bu olgu, cuntanın çalışanların örgütlenmesinden ve örgütlü güçlerinin hak ve çıkarları için ortak eylemlerinden olağanüstü korkusunu yansıtıyor.

Kısaca, cuntanın anayasa taslağı sendikalara "siyaseti" yasaklıyor. Bu, cuntanın anayasa taslağının bir yeniliğidir ! Uluslararası sendikal hareketin gelişimine, geleneklerine, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) genel olarak politika dışılığı reddeden yerleşik kararlarına tümüyle aykırıdır.

Elbetteki sendikaların kendilerine özgü faaliyet alanları vardır. Ama, "ekonomik", "politik" ve "sosyal" kavramlarını birbirinden tümüyle ayırmak olanaksızdır. Aralarında sıkı bir bağlantı vardır. Sendikalara genel anlamda bir politika yasağı, onların "sendikal" anlamda da işlevsizleşmesi, yok olması demektir.

Örnekleyelim; bilindiği gibi işçi sendikaları daima tüm çalışanlara sendikalaşma ve sınırsız grev hakkını savunmuş ve lokavtın yasaklanmasını isteye gelmişlerdir. Bu istem ve bu istem uğruna savaşım, tarihsel ve evrensel bir nitelik taşımaktadır. Cuntanın taslağı ise devlet memurlarının sendikalaşmasını ve genel grevi yasaklamakta, lokavtı ise anayasal hak haline getirmektedir.

Buna göre, sendikalar memurların sendikalaşabilmesi istemiyle, genel grev yasağının ve bir insanlık suçu olan lokavtın kaldırılması için faaliyette bulunamayacaklardır. Bu yolda çalışacağını belirten bir siyasi partiyi destekleyemeyeceklerdir. Hatta söz konusu siyasi parti ile aynı görüşleri benimsediklerini açıklamaları bile siyasi faaliyet sayılacaktır.

Dahası, anayasa ücret ve asgari ücretin saptanmasının ilkelerinide hükme bağlıyor. Bu konuda bile sendikaların çalışmaları siyaset sayılabilecektir. Yani; dar anlamda "sendikal" kavramına giren bu tür konularda bile siyaset yasağı gerekçesi ile sendikalar işlevsiz kalabileceklerdir. Kapatılmaya kadar uzanan yaptırımlara hedef olabileceklerdir.

DİSK ve bağlı sendikalar kapatılmışken, Türk-İş ve bazı sendikalar açık bırakılmıştır. Ama taslağın 56. maddesi ile cunta, açık bırakılan sendikaların bugün askersel diktatörlük altında sınırlı olarak sürdürdükleri bazı faaliyetlerini bile, geleceğe yönelik olarak ortadan kaldırmak istiyor.

Örneğin, Türk-İş maddenin sendikal faaliyetlere ilişkin getirdiği sınırlamaları, aidatlara ilişkin düzenlemeyi eleştiriyor. Asgari ücretin artırılmasını istiyor. Görüş açıklıyor. Yani faaliyette bulunuyor. Ama eğer taslak, bu haliyle yürürlüğe girerse, Türk-İş aynı konularda görüş açıklayamayacaktır. Çünkü bu tür açıklamalar siyasal faaliyet sayılacak ve yasaklanacaktır.

"Siyaset" yasağı altında dar anlamda bile "sendikal" çalışmadan ve sendikal hak ve özgürlüklerden söz etmek olanaksızdır. Öncelikle siyaset yasağı ile somutlanan sendikal çalışmanın daraltılması, sendikal hakları yoketmede böylesine köklü bir sonuç yaratmaktadır.

- İşyerinde sendikal çalışma yasaklanıyor:

Cuntanın taslağı, sendikal faaliyetlerle ilgili maddesinde işyerinde sendikal çalışmayı yasaklıyor. Sendikal faaliyetin temeli işyerindeki çalışmadır.

İşçilerin sorunlarıyla işyerinde işyeri temsilcilerinin, bölge

TÜSTAV

sendika görevlilerinin, profesyonel sendikacıların ilgilenebilme olanağı olmadan, sendikal çalışmadan söz etmek olanaksızdır. Sendikalar üyeleriyle somut ve canlı bağlarını ancak işyerlerinde kurabilirler. İşverenler karşısında sorunları çözme gücünü sendikalar, ancak böylece üyelerinden alabilirler.

Cunta, işyerinde sendikal çalışmayı yasaklayarak sendikal çalışmanın, sendikaların üyeleriyle olan bağlarının, can damarını kesmek istiyor. Bu, sendikaların pratik olarak sendika olmaktan çıkmaları sonucunu doğurur.

Taslak bu konuda, son 20 yıllık sendikal yaşamda elde edilmiş olan kazanımları da geri almayı amaçlıyor. İşyeri sendika temsicilerinin, sendika üyelerinin yasalarla, toplu iş sözleşmeleri ile elde ettikleri, işyerinde özgürce sendikal işlevlerini sürdürme olanaklarını, bu anayasa hükmü ile geri almak istiyor. Sendika organlarına seçilmiş profesyonel yöneticilerin bile sendikal çalışmalarını sürdürmelerinin olanaklarını ağır bir biçimde tehdit altına alıyor.

Sendikaların çalışma alanının daraltılması, siyaset yasağının yanısıra işyerinde sendikal çalışmanın yasaklanması ile de somutlanıyor. Bu yolla cunta, sendikaları basit birer dernek haline getirmeyi amaçlıyor.

SENDİKALAR DEVLETİN MÜDAHALE ve DENETİMİ ALTINA ALINIYOR

Cuntanın anayasası, sendikalara devlet müdahalesini ve denetimini getiriyor.

Cumhurbaşkanından, hükümete, bakanlıklara, vali ve kaymakam gibi yerel idari yetkililere ve sıkıyönetim komutanlıklarına kadar bir dizi devlet görevlisi sendikalara müdahale ve denetim olanaklarına sahip kılınıyorlar.

Sendikalar hem idari, hem de mali denetim ve müdahaleye maruz bırakılıyorlar. Sendikalara yönelik idari denetim ve müdahale, sendikaların çalışmalarının durdurulmasından kapatılmasına kadar uzanıyor. Devlet yetkilileri cunta anayasasına göre idari yollardan sendikaları istedikleri gibi denetleyip, faaliyetlerini durdurabilecek, hatta kapatabileceklerdir. Ekonomik nedenli olağanüstü hal ilanı ise, sendikal yaşama daha da öldürücü nitelikte idari müdahalelerin başlıca araçlarından biri olmaktadır.

Bu durum güdümlü bir sendikacılığın da ötesinde, sendikal çalışmaların imkansızlaştırılmasıdır. Sonuç olarak sendikaların birer tabela örgütü haline getirilmesidir.

Cunta anayasasına sendikaların idari ve mali denetimini sağlamak amacıyla konan maddeler, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sözleşmeleri ile de açıkca çelişmektedir.

İLO'nun 1945 tarihinde imzalanan "Sendikal özgürlük ve sendikal hakların korunması" ile ilgili 87 sayılı sözleşmesinin 3. maddesi sendikalara her türlü devlet müdahalesini ve denetimini reddetmektedir. Bu sözleşmenin altında Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin de imzası vardır.

TOPLU SÖZLEŞME HAKKI YOKEDİLİYOR

Cunta anayasasına, "Toplu iş sözleşmesi hakkı vardır" hükmünü koyuyor. Ama o, gerek toplu iş sözleşmesinin düzenlenmesi ve gerekse toplu iş sözleşmesi hakkının kullanımı ile sıkıca bağlı grev hakkına ilişkin düzenlemelerle, toplu iş sözleşmesi hakkını yokediyor.

Cunta anayasası, daha önce yasalarla belirlenmiş konuların toplu iş sözleşmeleri için taban olduğu yolundaki kuralı işlemez hale getiriyor. Toplu iş sözleşmeleri ile yasaların üzerinde hak elde etme olanağını kaldırıyor. Yasalarla düzenlenmiş konuları, toplu iş sözleşmeleri için tavan yapıyor. Böylece kazanılmış bir hakkı Türkiye işçi ve sendikal hareketinin elinden alıyor.

Cuntanın anayasa taslağında, "Toplu iş sözleşmelerine kanun hükümlerine aykırı, bunları değiştiren veya kaldıran hükümler konamaz" deniyor. Bu madde ile toplu pazarlıklarda tarafların özgür iradelerine müdahale ediliyor. Böylece, hükümetlere bir çok konuda toplu pazarlıklara doğrudan karışmak ve konuların toplu iş sözleşmeleri ile düzenlenmesini önlemek olanağı veriliyor. Parlamento, hükümet veya cumhurbaşkanı çıkaracakları yasa yada yasa hükmünde kararnamelerle, toplu pazarlığa konu olan sorunları, yasa hükmü haline getirerek, toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışına alabileceklerdir. Bu durumda özgür toplu pazarlıktan söz etmek elbetteki olanaksızdır.

Bu, İLO Sendikal Özgürlük Komitesi'nin hiç bir yasa ile, toplu iş sözleşmesi özgürlüğü engellenemez, tavan, üst sınır getirilemez yolundaki kararları ile de çelişiyor.

<u>Toplu Sözleşme Hakkı Zorunlu Tahkim ile Yokediliyor</u>

Anayasa taslağı Yüksek Hakem Kurulu'nu anayasal bir kurum haline getiriyor. Bu kurula, grevlerin ertelenmesi, yasaklanması hallerinde doğrudan müdahale ile toplu sözleşmeleri bağıtlama yetkisi veriyor. Grevlerin 60 günden fazla sürmesi halinde de toplu iş anlaşmazlığını çözme yetkisi, gene bu kurula veriliyor.

Bu, özgür pazarlık düzeni yerine, zorunlu tahkim sisteminin getirilmesinden başka birşey değildir. Toplu iş sözleşmelerinin esas olarak hükümetlerin oluşturduğu bir kurulca bağıtlanmasıdır.

YHK ile toplu iş sözleşmesi hakkına getirilen kısıtlamalarda diğer önemli bir nokta daha var. Bu nokta, YHK'nun ilgilendiği toplu iş sözleşmesi anlaşmazlıklarını, anayasanın ücret, aylık ve sosyal yardımlarla ilgili maddesine göre çözüme bağlayacağıdır.

Bu madde ise, ücret, aylık ve ikramiyelerle ilgili olarak dünyada ve ülkemizde her zaman işverenlerin savunduğu anlayışı ve kriterleri getiriyor.

Örneğin, ücreti işgücünün değil, emeğin karşılığı sayıyor. Ücreti ise verimlilik, çalışma süresi ve iş değeri gibi işverenlerin savunduğu ölçütlere bağlayarak, işçinin yaşamını sürdürmesi için gereksinimlerini dışlıyor. Asgari ücrette ise mevcut hakları 20 yıl geri götürüyor. Bölgeler ve işkollarına göre farklı asgari ücret getiriliyor. YHK'nun bağıtlayacağı sözleşmelerin bile, ilkelerini

TÜSTAV

anayasa ile işverenlerden yana belirliyor.

Cunta, YHK'nu anayasaya koyup, zorunlu tahkim sistemine yönelerek, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkı üzerine 98 numaralı ve 1949 tarihli İLO Sözleşmesine de aykırı bir tutum alıyor. Bu sözleşmenin 4. maddesi zorunlu tahkimi kesinlikle reddediyor. Bu sözleşmenin altında T.C.'nin de imzası vardır.

Toplu Sözleşme Hakkı Küçük İşyerinde Çalışan İşçiler için Hepten Yokediliyor

Cunta anayasa taslağında 10'dan az işçi çalıştıran işyerlerinin toplu iş sözleşmesi yapma hakkını tümden kaldırıyor. Böylesi işyerlerinde toplu iş sözleşmesi yapılamayacağını anayasa hükmü haline getiriyor. Bu işyerlerindeki çalışma şartlarının saptanmasını tümüyle Bakanlar Kurulu'na,siyasi iktidarlara bırakıyor.

Bu ne demektir ? Bu, Türkiye'de işçilerin çok önemli bir bölümünün toplu sözleşme hakkının tamamen yokedilmesi demektir.

Çünkü, SSK'na bildirim yapan her 100 işyerinden 88'inde, 10 veya daha az sayıda işçi çalışmaktadır. Yani anayasa taslağının bu hükmü sonucu, Türkiye'deki işyerlerinden en az % 88'indeki işçilerin toplu iş sözleşmesi hakkı yokolmaktadır. Danışma Meclisi'ndeki tartışmalarda bir üye, bu işçilerin sayısının 2 milyondan fazla olduğunu söyledi.

Cunta taslağının toplu iş sözleşmesi hakkı ile ilgili maddeleri, bu üç noktadan kalkarak, işçilerin toplu sözleşme hakkını köklü bir biçimde kısıtlıyor. Sonuçta da onu ortadan kaldırıyor.

LOKAVT ANAYASAL HAK OLURKEN, GREV HAKKI YOKEDİLİYOR

Lokavtı Greve Üstün Tutan Anlayış

Cunta taslağında grev ve lokavt konuları tek bir maddede ortak başlık altında hükme bağlanıyor. Çağdaş anayasalarda ve 1961 Anayasası'nda hak olarak tanınmamış bulunan ve bir insanlık suçu olan lokavt anayasal bir hak olarak tanımlanıyor.

Böylece lokavt grev ile eşdeğerde bir güç ve hukuksallık kazandırılmak istenmektedir. Hatta lokavt, greve göre üstün bir korunmaya layık görülmektedir. Nitekim; taslakta grev uygulaması sırasında meydana gelebilecek zararlardan işçiler ve sendikaları sorumlu tutulurken, lokavt nedeniyle işçilerin uğrayacağı zararlardan işverenler sorumlu tutulmamaktadır.

Herşey Grev Hakkını Kullanılmaz Hale Getirmek İçin

Cunta anayasasında grev hakkına, iyi niyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına, milli serveti tahrip edecek biçimde kullanılmaz diye, baştan onun yokedilmesine varacak ağır sınırlamalar getirilmektedir. Burada sayılan gerekçelerin hiçbiri olması gereken açıklık, kesinlik ve nesnellik niteliklerini taşımamaktadır.

Örneğin, grevin iyi niyet kurallarına aykırı tarzda kullanılmasından ne anlaşılacaktır ? Bir uyuşmazlığın bir taraf için iyi olan

yanı, öbür taraf için iyi niyetin ifadesi olmayabilir. İyi niyet olaydan olaya, kişiden kişiye ve zamandan zamana değişen nesnel olmayan bir ölçüttür.

Her zaman için bir grevin bu gerekçeyle yasaklanması yada durdurulması olanağı böylece açık tutulmaktadır. Bu durumda, grev hakkının tepesine,her an düşmeğe hazır, onu özünden yokedecek bir Demokles'in kılıcı asılmış bulunmaktadır.

Genel Grev, Siyasal Grev, Dayanışma Grevi Yasak

Grev hakkını böylesine ortadan kaldırıcı bir biçimde hükme bağlayarak düzenleyen taslak, grev hakkının eksiksiz, sınırsız bir bütün olarak kullanılmasını da yasaklıyor. Cuntanın anayasası işçilerin siyasal grev, dayanışma grevi ve genel grev haklarını açıkca yasaklıyor.

60 Gün ile Kısıtlanan Grev

Taslak, grevleri en fazla 60 gün ile sınırlıyor. Daha fazla süren grevleri sendika; işveren veya Çalışma Bakanlığı'nın başvurusu ile durduruyor. Anlaşmazlığı YHK'nun çözmesini hükme bağlıyor. Böylece taslak, aslında greve ilişkin olarak bir süre sınırlamasını değil, grev hakkının temelden kaldırılmasını düzenliyor. O, bu doğrultuda 10 kişiden az işçi çalıştıran işyerlerinde de grevi toptan yasaklıyor.

Yüksek Hakem Kurulu Düzenlemesi Grev Hakkını da Yokediyor

Anayasa taslağı grev hakkını yokedici sonuçlara yönelik başka bir sınırlama daha getiriyor. Bunu, grevin ertelenmesi veya yasaklanması yetkisini yürütme organına veya yasalarla belirlenecek idari makamlara vererek yapıyor.

Bu durumlarda ertelenen veya yasaklanan grevin konusu olan anlaşmazlığın, YHK'ca otomatikman çözülmesi hükme bağlanıyor. Böylece grev hakkı, erteleme veya yasaklama hallerinde, işçilerin ve sendikanın amaçlarına varana kadar kullanabileceği bir araç olmaktan çıkıyor. İşlevinden koparılıyor. Aslında grev hakkı böylece yokediliyor.

CUNTA ANAYASASI SENDİKALARI MALİ YÖNDEN ZAYIFLATMAK İSTİYOR

Taslak, "üye aidatını sendikaya öder" hükmünü getiriyor. Böylece yürürlükte olan Check-Off sistemi kaldırılıyor. Bu uygulama Türkiye sendikal hareketinin bugünkü yapısı ve özellikleri dikkate alındığında,kısa erimde sendikaların ağır mali kayıplara uğramasına yol açabilir. Zayıf düşürebilir. Bu da sendikaların işlevlerini yerine getirmelerinde güçlükler yaratabilir.

CUNTA MEMURLARI SENDİKAL ÖZGÜRLÜKLERDEN YOKSUN BIRAKMAYA DEVAM EDİYOR

Cuntanın anayasa taslağının emek ve halk düşmanı niteliği;Türkiye'deki 1.5 milyon kamu görevlisini ve memuru sendikal hak ve özgürlüklerden tümüyle yoksun bırakarak bir kez daha beliriyor.

FÜSTAV

CUNTANIN ANAYASA TASLAĞI İŞVERENLERİN TASLAĞIDIR

Taslağın açıklanmasıyla birilkte başta İş Hukuku ile ilgili bilim adamları ve sendikalar olmak üzere bir çok çevre, taslağın bu özelliğine işaret ettiler. Örneğin, Prof. Metin Kutal, "Özellikle işveren çevrelerinde zaman zaman ortaya atılan, bilimsel olmadığı gerekçesiyle yasal düzeyde dikkate bile alınmayan bazı iddialar anayasa taslağına konulmuştur" dedi.

Bilindiği gibi Türk-İş 12 Eylülden beri cuntanın DİSK'i kapatmasına, 52'lerin idamla yargılanmasına; sendikal hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmasına; işçilerin ücretlerine, çalışma ve yaşama koşullarına saldırılarına boyun eğdi. Hatta kimi kez destekledi. Bugün Türk-İş bile anayasa taslağı için hazırladığı raporunda, bu taslak kabul edilirse; toplu pazarlık sisteminin çökeceğini, grev hakkının kısıtlanacağını, insanlık suçu olan lakavtın anayasaya girdiğini, sendikaların idari denetim altına alındığını, sendikaların siyaset yasağı ile çembere alındığını belirtti ve şunu söyledi, "Tüm bu düzenlemeler işveren istekleri istikametinde." Gerçekten de cuntanın anayasa taslağındaki düzenlemeler işverenlerin damgasını taşıyor.

Nitekim taslağın birçok maddesinde Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun Anayasa Komisyonu'na iletiği görüşler büyük ölçüde yer almaktadır. Örneğin, TİSK'in önerilerinde "lokavtın işverenler için ekonomik savaş aracı olduğu" ifade edilerek, "genel grev ve siyasal grevlerin bir anayasa hükmü olarak yasaklanması zorunludur... genel grev, dayanışma grevi ve siyasal grevlerin de açıkca yasaklanması şarttır" denmekteydi.

Anayasa taslağının 58.maddesinde de, lokavt işverenler için anayasal bir hak olarak belirleniyor ve "siyasal amaçlı grev... dayanışma grev... genel grev.... verimi düşürme ve direnişler yasaktır" hükümleri yer alıyor.

Evet, cuntanın anayasası tekellerin, işverenlerin anayasasıdır.

SENDİKAL HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİN YOKEDİLMESİNİ ÖNLEMEK İÇİN CUNTANIN ANAYASASINA HAYIR !

Bu anayasanın uygulamaya girmesi, cuntanın demokrasi düşmanı sivil güçlerle işbirliği içinde iktidarda kalması ve diktatörlüğünü parlamenter bir maske ile gizleyerek sürdürmesi demektir. Demokrasiye karşı bir polis devletinin kurulması demektir. 52 DİSK yöneticisi üzerindeki idam tehdidinin daha da ağırlaştırılması, işçi ve sendikacıların daha ağır cezalara uğratılabilmesi demektir.

Bu gelişmeler karşısında, temel hak ve özgürlüklerin yanısıra sendikal hak ve özgürlüklerin yokedilmek istenmesi karşısında yapılması gereken nedir?

Kimi çevreler Danışma Meclisi'ndeki ters gidişin MGK'nde düzeltilebileceğini söylüyor. İşçilere, halka bu sahte umudu yayarak, beklemeyi öneriyor.

Oysa MGK adlı cuntanın başı Evren, Afyon konuşmasında bu konuda tutumunu daha da açık ortaya koydu. Temel hak ve özgürlükleri kısmakta kararlı olduklarını açıkladı. Evren böylece anayasanın MGK'nde düzeltileceği yolunda yayılmak istenen sahte umutları kendi sözleri ile çürüttü.

Şimdi hiç kimse işçilere, halka MGK'nin son kararını bekleyelim, Danışma Meclisi'nin kaldırdığı temel özgürlükleri, sendikal hakları MGK verecek demeye devam edemez. Bunu diyenlere, "iyiniyetli", "saf" demokratlar gözüyle bakılamaz. Böyleleri objektif olarak demokrasiye düşman, cuntanın destekçisi olacaklardır.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, temel hak ve özgürlüklerden sonra, sendikal hakların da yokedilmesi üzerine Türk-İş'in anahtarını cuntaya, onun hükümetine teslim etmekten başka yol kalmadığını söylüyor.

Başka yol vardır !

O yol, güçlü demokratik geleneklere sahip, Türkiye işçi sınıfına, Türkiye halkına başvurmaktır. Demokrasi güçlerinin birleşmesidir. Bugünden, cuntanın anayasasına karşı yükselen demokrasi güçlerinin muhalefetini, birliğini geliştirip, güçlendirmektir. Referandumun, minimum da olsa, demokratik koşullarda gerçekleşmesi için savaşımı yükseltmektir. Referandumda "cuntanın anayasasına hayır" demektir.

Türkiye işçi sınıfı sendikal özgürlükleri "Hak verilmez alınır" belgisi altında mücadele ederek elde etti. Türk-İş bir işçi örgütü olarak işçilerden öğrenmelidir. Onların eğilimine ve istemlerine uymalıdır.

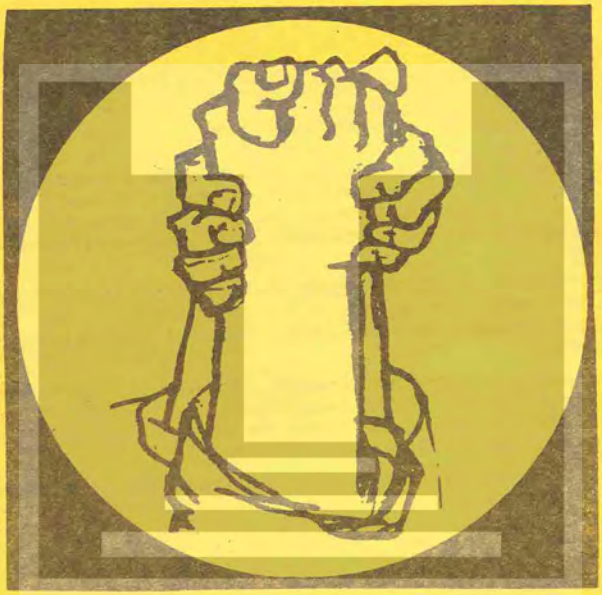
Cuntanın anayasası yürürlüğe girerse, ülkemizde temel insan hak ve özgürlükleri tümüyle yokedilecektir. İşçi-sendika hareketi ezilecektir. Türkiye'de demokrasiye ve barışa düşman militarist bir polis devleti kurumlaşmış olacaktır.

Eğer demokrasi düşmanları bunu başarırlarsa, Türkiye'deki rejim, Avrupa'da ve dünyada ekonomik bunalımın içinde sıkışan işverenler, tekeller için bir esin ve güç kaynağı, etkileyici bir örnek olacaktır. Ortadoğu'da, Avrupa ve dünyada barış düşmanı saldırgan güçlerin daha da güçlenmesinin başlıca dayanaklarından biri olmağa devam edecektir.

Portekiz'de, İspanya'da, İtalya'da demokrasi düşmanı çevrelerde dikta hevesisi generallerin, faşist kara enternasyonalin bunalımlara "Türk modeli çözüm" önerisine ciddi bir destek, güçlü bir kanıt olacaktır.

Demokrasi ve barıştan yana herkes, Türkiye işçi sınıfının, Türkiye halkının, demokrasi güçlerinin cuntanın anayasasına karşı demokratik bir rejim için savaşımını desteklemelidirler.

DÜSTAV

TÜSTAV

Cunta'nın Anayasasına

Hayır!

0.5 DM